28. ԱՆՓԻԾ ՃՔՆԱՎՈՐ

Կէլնի, չէլնե մեյ խապ նախըրչի: Էսա նախըրչուն մեյ խապ կընիկ կէլնի, մեյ խապ կով:

Ավուր մեկ էսա նախըրչին մըռութ-մալուլ կփառնա փուն:

Կընիյն ի, կխառցուցի, կասի. - Քյա մա՛րթ, էսօր փյու ընչի՞ մըռութ իս:

Նախըրչին ի, կասի. - Ի՞նչխ մըռութ չէլնեմ, էսականդար փարի յի ես վըսայվեր եմ, մեյ խապ փըղա չէլնի զիկ, մեր կըսմաթ որ կա՝ օրական խինգյ փարա յի, չէլնի փաս փարա: Էդրից զափ իմ առճն էրկու խարիր խապ կով կա, պան չէլավ, ես ի՝ մեյ կով, որ իմ ումուփ ապավեն էփա կովն էր, էն էլ կընայց էկավ, կուրիսավ: Էսօր ես շափ եմ փյուշյումիշ էլի. պիփի էրթամ մոփ ասփված գյանգյափ, խենքյ էսա ի՞նչ բաս ի, ընչի՞ իմ բախփ ըսըսկընեմ կապվիր ի:

Նախըրչին ի, առափուն կէլնի քյանիմ խապ կըլոճ կլըցի հայբեն, կթալի ուր թև, մեյ խապ կոռըմ կպըռնի ծեռ, կինի ճամբախ, կէրթա:

Շափ կէրթա, քիչ կէրթա, ասփված կիդի, կխասնի մեչ մեյ խապ ճոչ առփիմ: Կփիսնա որ մարթըմ պախ պըռնե ծեռ, մեյ խապ ցորնիմ առփ կճըրի: Աման ըսկում խորոփ ի, ըսկում խորոփ ի, որ խասնի չուր քյաղելու օր, խինգյ խարիր չափ ցորեն կէլներ: Էսա ճյուր արողն ի, էսա նախըրչուն կփիսնա, կասի. - Ախպե՛ր, ախպե՛ր, դո՞ր կէրթաս:

Նախըրչին ի, կասի. - Ես կէրթամ մոփ ասփված գյանգյափ:

Էսա ճյուր արողն ի, կասի. - Տյու քյո ասփված որ կսիրիս, թե որ կէրթաս ասփված կկընդընես, մեյ խապ ինոր խառցում արա, ասա թե. «Ձըմեն փարի ես էսա առփ կվարեմ, կցանեմ, կխասուցեմ հաղնի կըփակ, բիրդան ժանգյ կզարնի էսա խըրեղեն ցորեն կմըշըցուցի, կփըճացուցի, ըսկուն, որ ուր սերմ բիլա չեմ կանա խանի»: Իսոր պափճառն ի՞նչ ի, մեյ խապ խասկըցի, արի:

Նախըրչին ի, կափի. - Շափ աղեկ:

Էլմ'էլ ուր ճամբախ կուլրա ուր առճն, կէրթա:

Շատ կէրթա, քիչ կէրթա, կխասնի մեյ խապ նեղ ծորիմ մեչ: Կտիսնա որ գյետ զըմբզըմփալեն գյեռ կէրթա: Վեր էտա գյետին էլ կարմունջըմ կա: Մարթ մ'էլ գյեռ թուր չլտե, պըռնե ծեռ կայնե վեր էտա կարմընջին:

Նախըրչին ի, կմոտսնա էսա մարթուն, պարև, աստծու պարին կանի, որ ընկընի: Բիրդան էսա մարթ ծեռ կթալի, էսա մարթու յախեն կպըռնի կասի. - Է՜յ, ախպեր, դո՞ւր կէրթաս:

Նախըրչին ի, կասի. - Վալա, ես կէրթամ մոտ աստված գյանգյատ:

Էսա մարթն ի, կասի. - Ախպե՛ր, ախպե՛ր, տյու քյո աստված որ կսիրիս, թե որ կէրթաս աստված կկընդընես՝ մեյ խապ իմ թարաֆեն էլ խառցու, խենքյ զիկ էլ սոնըմ պիտի չէլնի՞: Ես որ կամ՝ գյող եմ, էսա քըսան տարի յի, որ կայնիր եմ վեր էսա կարմընջին, էրթացողին կչըլտեմ, կթալեմ գյետ՝ տանի: Աման չուր էսօր էտա փարեքյ բինա չի պըռնե: Ինչըխ որ իկեր ի, ըսկուն էլ կէրթա, մկա աջըղեր եմ, կուզեմ էսա պան թողնեմ, աման զի-զիկ կմտածեմ կասեմ. «Էն որ թողնեմ, էլ մեկ ի, չթողնեմ էլ մեկ ի, մեյտիր էլեր եմ մեղավոր»: Ինոր խամար չեմ ուզե վազ գյալ: Տյու որ աստըծուն կտիսնաս՝ մեյ խապ խառցու, ասա թե՝ որ ես էսա մարտասպանութեն թողնիմ, իմ խոգյուն փըրկութեն կէլնի՞:

Նախըրչին կասի. - Շատ աղեկ:

Կայ պարև կանի, ճամբախ կուտա ուր առճև՝ կէրթա:

Շատ կէրթա, քիչ կէրթա՝ կխասնի մեչ մեյ խապ սարիմ: Կիշեր կուտա վերեն: Նախըրչին ի, որ կտիսնա թե մըթնավ,- մընայ մեչ էտա սարին, նա ճար կիտի, նա ճամբախ, մեյ խապ գարզանդ կուտա վերեն: Մեկ էլ բիրդան կտիսնա, որ քյարիմ ճեղքյի մեչեն ճըրաքյի լիս կէրևա:

Նախըրչին ի, զինքյ ուր կասի. «Վալա, կուզի մարթ էլնի, կուզի դև էլնի, ես պիտի էրթամ էն տեղ, խենքյ վո՞վ ին, ի՞նչ կանեն, բնլքյի կիշիրս էն տեղ ընցուցինքյ»:

Նախըրչին. ի, տեմ. կանի դեխ էտա լիս, կէրթա: Կտիսնա որ ի՞նչ. մեյ խապ ճըքնավոր նըստե գյիրքյ կկարդա: Կմտնի ներս, պարև, աստըծո պարին կանի՝ կնըստի:

Էտա ճըքնավորի խամար զըմեն իրիկուն մեյ խապ մանանա կիճներ էրկընուց: Էսօր մըսաֆըր էլնելու խամար էրկու խապ մանանա կիճնի:

Էսա ճըքնավորն ի, որ կտիսնա թե էրկու խապ ի մանանա իճե, ինքյն ուր կմեզի, կասի. «Իս էսա մանանեն ընչի՞ տանեմ տամ իսոր. էսա մեկ մանանեն սաղ պախեմ զիկ, էսա մեկ մանանեն էլ տանեմ, կես զիկ, կես՝ ինոր»:

Ճըքնավորն ի, մանանեն ուտելուց սորա, խետ էսա նախըրչուն խաբար կուտա, կխառցուցի, կասի. - Է՜յ ախպեր, տյու վո՞վ ես, ո՞ր տեղեն կուգյաս, ո՞ր տեղ կէրթաս:

Նախըրչին ի, կասի. - Վալա, դարթըլու մարթ եմ, պիտի աստված կընդընեմ, ես էլեր եմ տյուս, որ աստըծուն կընդընեմ, գյանգյատ անիմ:

Ճըքնավորն ի, կասի. - Որ կէրթաս, ասփված կկընդընես, մեյ խափ զիկ խամար էլ խառցու, խենքյ իմ սոն ի՞նչըխ պիփի էլնի: Ես էլավ էսա քյառսուն փարի յի, որ ըսփեղ կճըքնիմ, առքավութեն պիփի փիսնա՞մ, թե չէ:

Նախըրչին ի, կասի. - Շափ աղեկ:

Կիշեր էփա ճըքնավորու մոփ ընցուցելուց սորա, առափուն կէլնի, կապ պարին կանի, կինի ճանբախ:

Շափ կէրթա, քիչ կէրթա, կխասնի մեյ շափ ճոչ առփիմ: Կփիսնա որ մարթըմ կայնի մեչ դաշղին, պախ պըռնե ծեռ իրեքյ խափ էլ առու էփա փեղից կընցընեն: Էն առուն որ շափ ճյուր կա՝ խա կշափացուցի, էն առուն որ քիչ ճյուր ի՝ խա կքըչկացուցի, էն առուն որ ջեորով ճյուր կծընծընա բիթուն-բիթուն կկըփրի:

Նախըրչին ի, որ էսա պան կփիսնա, մեյ խափ զինքյ ուր փյուշյումիշ կէլնի, խելքյ չի կանա խասուցի: Կմոփենա էսա մարթուն, կխառցուցի, կասի. - Ախպեր, էփա ի՞նչ ի կանես. էփա առուն որ ճյուր շափ ի՝ խա կշափացուցես, էնա առուն որ ճյուր քիչ ի՝ խա կքըչկացուցես, էնա առուն որ ջեորով ճյուր կծընծընա՝ բիթուն-բիթուն կկփրես. ընչի՞:

Մարթն ի, կասի. - Էսա շափ առուն որ կա՝ էն զանգյիրփերն են, ինոնց զանգյընութեն էրթալով խա կշանանա, էնա առուն որ ճյուր քիչ կա՝ էն էլ էն մարթերն են, որ խա էրթալով եփ կէրթան, չուր բիթուն-բիթուն յամքեն: Էնա առուն որ ճյուր ջեորով կծընծընա՝ էն էլ աղքըփներն են, որ ուրենց էլածն էլ վերեն էր, բիթուն-բիթուն կյամքյի:

Էսա ճյուր արողն ի նախըրչուն ուր արած խասկըցուցելուց սորա, ըսփըրիս ինքյ կխառցուցի, կասի. - Է՜յ ախպեր, դե ըսփըրիս փյու ասա խենքյ, փյու վո՞վ ես, ո՞ր փեղեն կուգյաս, ո՞ր փեղ կէրթաս:

Նախըրչին ի, կասի. - Վալա, ես կէրթամ մոփ ասփված գյանգյափ, ես որ կամ՝ խեղճ նախըրչի մարթ մ'եմ, էսա էլավ քըսան փարի յի, որ պըսակվեր եմ, խալա զիկ փըղա չէլէ: Իմ կըսմաթ որ կեր, օրական խինգյ փարա էր: Ձըմեն առափուն որ իմ կընիկ մեր յաթաղ կվերուցեր խինգյ փարա կէլներ մեր յաթղի փակ, ըսկի չէլավ որ էփա խինգյ փարեն էլներ փաս փարա: Ըսփից զափ ես նախըրչի յի, իմ առճև երկու խարիր խափ կով կեր, կարածացուցի, մե՜յ կովուն պան չէլավ՝ աման ես ի մեյ կով, իմ ումուդ-ապավեն գյեռ էփա մեյ կովն էր, էն էլ էկավ իմ սև բախփից կուրիսավ: Ես էլ էլեր իմ ինգեր իմ սարե-սար, քյարե-քյար պիփի էրթամ ասփված կընդընեմ, խենքյ իմ խալ ինչի ըսկնա յի:

Ճյուր արողն ի, կասի. - Քյո փփռած որ կա՝ գյեռ ես եմ, իմ անուն ֆալագյ ի, որ էփա պանի խամար ի, որ պիփի էրթաս մոփ ասփված գյանգյափ, փառցի եփ, ես քյե կասիմ ի՛նչ որ լազմ ի: Քյո կով քյո կնիյ կընդեր ի, թե որ փդիփ խամար կխառցուցես, կնա՛, քյո կնիյ փղով ի, քյե լաճըմ կպիրի, քյո կըսմաթ որ կա՝ գյեռ էն խինգյ փարեն ի, չուր քյե փղեմ էլնի՝ քյո փղի կըսմաթ նոր կուգյա:

Նախըրչին որ էսա պան կլսի, սիրթ մեյ կփոր կխախնդի, կասի. -

Իմ ճամխու վերեն զիկ մեյ խափ մարթմ ըռասփ էկավ, որ ուր յորնի առփ կճրեր: Խեփ որ իմյավ որ ես կէրթամ մոփ ասփծուն գյանգյափ, ասայ. «Որ ասփված կփիսնաս, մեյ խափ էլ իմ թարաֆեն խառյու, ասա՝ ես զմեն փարի էսա առփ կվարեմ, կյանեմ, կխասույեմ հաղն կփակ, էն գյախ որ կուգյա քյաղելու օրեր, բիրդան ժանգյ կզարնի, յորեն կվիըճյայի, կփառնա խոփ, մեյ խափ խասկ չի մնա խենքյ էսա ինչ բաս ի, ինչի՞ ըսկնա կէլնի»:

Էսա ֆալսքյն ի, կասե. - Կէրթաս էփա առփի փիրոջ կասես. «Քյո առփի օրթեն մեյ խափ ճոչ սիվփակ քյարըմ կա, էն քյարի փակ լիրեք գյուգյում ոսկի կա խորուկ, իփ որ վարփնրա չոքյ կզանի, էփա գյուգյումներ կկրայնան, ուրենց ժանգյ կզանի էփա յորեեյվերայ. յորեններ կչորնան»: Թող էն իրեքյ գյուգյում ոսկիքյ խանի, թե զինքյ կզանգյընեա, թե ուր յորնեն էլ պան չէլնի: Ոսկիքյ որ կխանեքյ կպռծնեքյ, էփա մարթ կպիրի էփա ոսկիքյ խեփ քյե կկիսի: Աման չէլնեմ չիմանամ, որ էփա ոսկիքյ առնես, քյե կըսմաթ չըկա մեչ էփա վուսկուն:

Նախըրչին ի, կասի. - Ինորից որ պոծա էկա ըսփեխ, մեյ խափ նեղ ծորիմ մեչ գյեփըմ զըմբզըմվուլեն կընցներ: Վեր էփա գյեփին մեյ խափ կարմունջըմ կեր, մեյ խափ էլ մարթըմ թուր չըլփեր էր, պռներ էր ծիռ, կայներ էր վեր էփա կարմնջին: Ես որ ընցա, զիկ կայնցուց խառյուց, ասայ. «Դո՞ր կէրթաս, սխպեր»: Ես էլ ասեյի որ՝ կէրթամ մոփ ասփված գյանգյափ: Էփա մարթն էլ ասայ. «Որ կէրթաս մոփ ասփված գյանգյափ, մեյ խափ էլ իմ թարաֆեն ասփծուն խառյու, ասա. «Ես որ կամ՝ ջառփ իմ, քսան փարի էլավ, որ կայներ եմ վեր էսա կարմնջին, էրթայող կչլփեմ՝ կմորթեմ, կթալեմ գյեփ, գյայող կչլփեմ՝ կմորթեմ, կթալեմ գյեփ. էսա կանդար վարա կուգյա իմ ծեռ, կէրթա, աման բինա չպռնե, ի՛նչխ կուգյա, ըսկուն կէրթա. մկա աջղեր եմ, կուզեմ էսա պսն թարկեմ, աման մեյ խափ զի-զիկ կմփածեմ, կասեմ՝ ես մեյ դիր մարթասպանութեն արեր իմ, միղավորյեր իմ պռծեր իմ, թարկեմ էլ մեկ ի, չթարկեմ էլ մեկ ի, քյանի որ իմ խոգյուն էլ փոթնում չկա: Մեյ խափ ասփծուն խառյու փես, որ ես էսա պան թողնեմ, աջեք իմ խոգյուն փրկութեն կէլնի՞, թե չէ:

Էսա ֆալագյն ի, կասի. - Կէրթաս էփա ջառփին կասես. «Ջառփութենդ կթողնես, պողպափե սոլ կխայնես, յոթ փարվան թորված անթրոցն էլ կպռնես ծեռդ, մեյ խափ էլ սև փոսփըմ կքյաշես քյամակփ, իփ որ էփա պողպփե սոլերփ ծայվավ, իփ որ էփա սև անթրոց քյո ծեռ կանաչավ, թազա ֆիլիզ իփուր, իփ որ էփա սև փոսփ քյո քյամակ սիվփըկյավ, էն գյախ կիցիր, որ փյու արփրյեր ես, քյո խոգյուն փրկութեն կա»:

Նախըրչին ի, կասի. - Էն փեղից էլ որ ընցա էկա, մեյ խափ սարի մեչ ճքնավորիմ ըռասփ էկա: Էփա ճքնավոր զիկ խառյուց. «Ախպե՛ր, փյու որփե՞ղ կէրթաս, ո՞ր փեղեն կուգյաս»: Ես էլ ինոր դողրի-դողրինա ասեյի. «Ես որ կամ, խեղճ նախըրչիմ՝ եմ, էսա քսան փարի էլավ, որ

պսայվեր իմ, զիկ փղա չկա, զմեն առափուն որ իմ կնիկ յաթաղ կվերույի, խինգյ փարա կկընդընի յաթղի փակ,մեր կըսմաթ գյեռ էփա խինգյ փարեն էր, իսկի չէլավ փաս փարա. թողգ գէփա՝ զիկ մեյ խափ կով կեր, իմ ումուփ-ապավեն գյեռ էփա կովն էր, էփ էլ կուրիսավ, իփոր խամար ես էլ կէրթամ մոփ ասփված գյանգյափ, փիսնամ խենքյ ի՞նչ կասի, ինչ՞ի ըսկնա կէլնի: Ճքնավորն ի զիկ ասայ. «Թե որ կէրթաս մոփ ասփված, մեյ խափ էլ իմ թարաֆեն խառյու ասա. էս էլավ քյառսուն փարի յի մեչ էսա սարին կճըհնեմ, աջեբա̈ առքավութեն պիփի փիսնա՞մ, թե չէ»:

Ֆալագյն ի, որ էսա պան կլսի, մեյ խափ կծծղա կասի. - Կէրթա̈ս էփա ճքնւավորին կասես. «Անիրա՛վ քյո կըսմաթ մեյ մանանա էր, գմեն օր կէճներ փակ, փյու կուփեր: Էն օր, որ ես էկա մո քյե, էրկու մանանա էր իճե: Տյու ինչի՞ իմ կըսմաթ կփրեյիր, պախեյիր, փյու կերար: Քյո չուր մկավան ճքնել կնայ հեչա, ասփված կասի, որ քյառսուն փարի էլ ճքնես, ֆլան գյուղի ճաղյպնի եղնգյի գյեռա̈ արդա̈ր չես էլնի»:

Նախըրչին ի ֆալագյին կայ պարն կանի, կփառնա իփ: Շափ կուգյա քիչ կուգյա, առճին անգամ կխասնի ճքնավորի մոփ: Պարն, ասփծու պարն կասի, կնսփի:

Էսա ճքնավորն ի, կխառյույի, կասի. - Ախպեր նախըրչի, ասպած փեսա՞ր, իմ թարաֆեն խառյույիր, ես առքավութեն կէրթա՞մ:

Նախըրչին ի, մեյ խափ աչկեր կէօլեռի վեր էսա ճքնավորին, կասի. - Անիրա՛վ, քյո կըսմաթ որ կեր, օրեն մեյ մանանա էր: Իմ գյայած օր էրկու մանանա իճե, փյու ինչի՞ իմ կըսմաթ կիրեր ես, չես փվե զիկ: Ասփված կասեր՝ «Քյո էսա քյառսուն փարվան ճքնել կնայ հեչա: Քյառսուն փարի էլ որ նսփես ճքնես, ֆլան գյուղի ճա̈ղյպնի գյեռա̈ ա̈րդա̈ր չես էլնի: Անփիծ ճքնավոր որ կա, գյեռ էն ճաղյպանն ի»:

Ճքնավորն ի, որ էսա խա̈բա̈ր նախըրչույ կլսի, մեյ խափ կասի. - Էփա ճա̈ղյպան վո՞վ ի, որ չանգյ զիկ ա̈րդա̈ր ի: Ես որ կիփեմ ճա̈ղյպան ասած չանք զմեն շափ գյող կէլնի: Էփյ ի՞նչ պա̈ն ի, որ չանգյ զի արդար ի:

Էն մեկել օր առւսփուն նախըրչին որ կթողնի կէրթա̈ խեփ ուր պա̈նին, ճքնավորն էլ ուր խցի փուռ կփակի, կէլնի կինի ճամբա̈խ, կէրթա̈:

Ճքնավորն ի, շափ կէրթա̈, քիչ կէրթա̈, սալխ-սալախ առնելով՝ կէրթա̈ էսա ճաղյպան վարիապ կկընդըրնի:

Ճքնավորն ի, կմփնի ճա̈ղա̈յ, կփիսնա, որ ճաղյպան ալյուր կկշռի, գյեռ: Կփառնա ճաղյպնին կասի. - Պարն քյե, ճաղյպան ախպեր:

Ճաղյպան ի նա̈ գյլեոխ կվիրիվյի վեր, նա̈ էլ կասի, ասփծու պա̈րին:

Ճքնավորն ի, շափ կզարմանա վեր էսա ճաղյպնին: Ինքյ ուր կասի. «Կա չկա էսա ճաղյպան խայ չի, մեյ խափ էլ քյրդերեն ասեմ»: Կփառնա գյընա էսա ճա̈ղյպնին կասի. - Ապա հդա̈փ խեր* :

* Առավոտ քե պարի (Թ.Բ.):

Էսա ճաղypան ի, էլմ'էլ նա պարև կառնի, նա ծեն կխանի։

Ճքնավորն ի, կփիսնա որ իսորն էլ ծեն չխանեy: Ինքյ ուր կասի. «Ձայիր ծեն չի խասկնա», - իփոր խամար կասի. - Վախփփա խեր օլunն* :

Ճաղypան ի նա պարև կառնի, նա ծեն կխանի:

Ճքնավորն ի, կփիսնա որ էսա լեզվովն էլ չխասկyավ էսա մարթ: Ճար կկփրի յոթ լեզվով պարև կուփա էսա ճաղypնին: Կփիսնա որ էլմ'էլ ճար չկա, կքյաշվի ճաղyի մեյ պուճախ, կպուպուզի կնսփի:

Ճաղypան ի, որ ալյուր կկշոքի կպըռծնի, ծեռքյեր կթախթփի, կփառնա դիխ էսա ճքնավոր, յոթ լեզվով էլ պարև կառնի:

Ճքնավորն ի, որ էսա պան կփիսնա, կզարմանա, կփառնա էսա ճաղypնին կխառyուyի, կասի. - Ճաղypան ախպեր, որ փյու նա լալ իր, նա խուլ իր, յոթ լեզուն էլ կխասկնիր, ինչի՞ իմ պարև չառիր:

Էսա ճաղypան ի, կասի. - Ախպե՛ր, ես ի՞նչխ քյո պարև առնի, փյու փեսար, որ իմ ծեռ ալա մեչ խարամ-խալլին էր, խարամ-խալալ կճեռկի մեյ-մեկելիy: Կէլնե՞ր, որ քյե խեփ խաբար փալու գյախ բիրդան կշշկռի պամ ավել, պամ պակաս կէլներ, իմ խուգյուն մեղքյ կէլներ:

Ճքնավորն ի, որ ճաղypնի էսա խաբար կլսի, կասի. - Էյ վախ, մայյար աշխրքյի մեչ ըսկնա՞ էլ մարթ կէլներ:

Կնսփի խեփ ճաղypնին խաբար-խաբար: Կփառնա էսա ճքնավորին կխառyուyի. - Ախպե՛ր, փյու վո՞վ ես, ո՞ր փեղեն կուգյաս, ո՞ր փեղ կէրթաս:

Ճքնավորն ի, կասի. - Ախպե՛ր, քեզնիy պախեմ, ասփծույ ի՞նչխ պախեմ. ես որ կամ ճքնավորմ եմ: Էսա քյառսուն փարի յի, որ մեչ սարերայ ճքնութեն կանեմ, աման քյո սալախ առնելով, քյո ծեն առնելով, ասի մեյ խապ էրթամ էն մարթ փեսնամ: Գյեռ էկա քյե կնդա:

Ճքնավորն ինան ճաղypան ի կնսփին էփա փեղ, խաբար կուփան՝ չուր իրիկուն մթան գյախ: Ճաղypան կառնի կէրթա ուր փուն:

Ճքնավորն ի, որ կմփնի էսա ճաղypնի փուն, կփիսնա, որ մեյ խապ ջաhել, խոտնի-խրեղեն կնիկըմ կա էսա ճաղypնին: Կփառնա կխառyուyի ճաղypնին. - Վո՞վ է էսա կնիկ:

Ճաղypան ի, կասի. - Էփա իմ կնիյն ի:

Իրիկուն ի. էփա ճաղypան ինան ճքնավոր կնսփեն խայ-մայ կուփեն: Ճքնավոր կծարվնա, կփառնա էսա ճաղypնի կնգյան կծառանա, կասի. - Քյուրիկ, մեյ կփոր ճյուր փյու խմեմ:

Ճաղypնի կնիյն ի, ճյուր կլyի, կուփա էսա ճքնավորին, ճքնավոր կխմի: Չուր կիշիր քնոy գյախ, ճքնավոր մեկ-էրկու դիր կծարվնա, ճաղypնի կնգյան կասի. «Քյուրիկ, մեկ կփոր ճյուր փյու խմեմ»:

Քնոy գյախն ի, էսա ճաղypան կնգյան կասի. - Կնի՛կ, փեղն էսկի քյնենքյ:

Կնիյն ի, կէլնի փեղ կէսկի: Ճաղypան ինան ճքնավոր ուրենy խալավ կխանեն, կմփնեն փեղ:

---

* Ժամանակ բարի էլնի (Թ.Բ.):

Ճքնավորն ի, կփիսնա, որ ճաղչպնի կնիյն էլ խալավ խանեց, էկավ պառկավ ուրենց էրկսի օրթեն:

Ճքնավորն ի, մեյ խափ զինքյ ուր իրար կդեպնի մեչ փեղաց: Մեյ խափ էփա կնգյան իրես, խորոփկութեն, ցերեկ գյախվան, կինի ուր միփ, կծմրկփա, սիրփ կխարամի: Խեփ որ էսա ճքնավորի սիրփ կխարամի, ճքնավորի յաթղի վերեն կախուկ չափկից պըթ-պըթ ճյուր կկաթի վեր ուր յաթղին:

Ճաղչպան ի, կիմնա որ ճքնավորի միփքյ ավերեր ի վեր ուր կնգյան, գյլեոխ կվերուցի ուր յաթղի մեչեն, կասի. - Էհե՜յ, ճքնավոր ախպեր, ինչի՞ մեղավորցար, էփա հալո՞վն ի, կասես քյառսուն փարի մեչ սարերաց ճըքնութեն եմ արե:

Ճքնավորն ի, որ ճաղչպնի էսա խաբար կլսի, դող կուփա ուր ջան, կասի ինքյ ուր. «Էսա ճաղչպան ո՞ր փեղից իմցավ, որ ես մեղավորցա»:

Կփառնա ճաղչպնին կխառցուցի, կասի. - Ճաղչպան ախպեր, ի՞նչ մեղավորնալ, ի՞նչ պան, էփա ի՞նչ ի կասես:

Ճաղչպան ի կասի. - Չէ, ճքնավոր ախպեր, էփա չէլավ, նաքիլա փեղ սութ մ'ասե, մեյ մեղքյն անե էրկու, չափկի ճյուրն ի, որ կասի, թե քյո սիրփ մեղավորցավ վեր իմ կնգյան:

Ճքնավորն ի, գյուգ կանի, խաչ կխանի վեր ուր պենին, կասի՝ մեղայսփծու, մեղայսփծու:

Էսա ճքնավորն ի, կփորմ գյախ կմնա թե չէ, չկանա զինքյ ուր պռնե: Գյընա սիրփ կմեղավորնա էսա ճաղչպնի կնգյան վերեն: Խեփ որ էսա ճքնավորի սիրփ կբաշլայի մեղավորնալ, պըթ-պըթ՝ կբաշլայի գյընա ճյուր կաթել վեր էսա ճքնավորի փեղաց:

Ճաղչպան ի, կէլնի կնսփի կասի. - Չէ՜, ճքնավոր ախպեր, չէ՜, չէլավ էսա: Տյու մեղավորցար, մե էլ խեփ քյե մեղավորցուցիր: Բոշ պան ի, էլի՛, վե՛ր էլի, էլի քյե պափմեմ ընցած-փառցած, որ խասկնաս:

Կփառնա ուր կնգյան կասի. - Էլի՛, էլի՛ ճրաքյ արա, մեր ճքնավոր ախպոր խամար նոր ճեոկ փեղըմ շինե, թող ըռհաթ պառկի:

Ճաղչպնի կնիյն ի, որ կբաշլայի ճքնավորի փեղ շինել, էսա ճքնավորն ի ճաղչպնին կասի. - Ճաղչպան ախպեր, էլ իմ քյուն չի փանե, չի՞ր փյու քյո եղելութեն զիկ չպափմես:

Ճաղչպան ի, կասի. - Ես փըսնեվութ փարեկան չամիլ փղա յի: Մեկ օր քաղ անելուց կփառնի եփ: Էկա խասա վեր մեյ խափ ախպրին: Ծարավ ի, ասի՝ ճյուր խմեմ: Տեսա ախչիկըմ ուր փառչ լցեր էր, պիփի էրթեր: Ես ասեցի. «Քյուրիկ, քյուրիկ, մեյ խափ էփա փառչ փուր, ճյուր խմեմ»: Ախչիյն էլ զիկ ասաց. «Առ ախպեր, ի՞նչ կանդար կուզես, առ՝ խմի»: Ես ճյուր առեցի, խմա թողեցի կնացի խեփ իմ պանին: Մնաց չուր ես էլա քսան փարեկան: իմ խեր-մեր կնացին մեյ խափ ախչիկմ կնդանքյ, նշանեցին զիկ: Քյանիմ ամսից սորա պսակեցին: Պսակեցին պրծան, էն առճին կիշեր որ մե փարան մոփ մե-մեկ, ես իրիշկացի փեսա որ ի՞նչ. էսա ախչիկ էն ախչիկն ի, որ էրկու փարի առաճ ես

ինոր վեր ախպրին փեսա, ասայի. «Քյուրիկ ճյուր փյու՛ խմեմ», էն էլ ասայ. «Առ խմի, ախպեր»: Ես որ էսա պան փեսա՝ մեյ խափ ախչկան էլ խառցուցի, ասի. «Ախչի՛կ, փյու էն ախչիկ չե՞ս, որ քյե էրկու փարի առաճ վեր ախպրին փեսա, ասիցի. «Քյուրիկ, ճյուր փյու խմեմ», փյու էլ ասեցիր՝ «Առ խմի, ախպեր»: Ախչիկն ասայ. «Խա՛, ճիշփ ի, ես էն ախչիյն եմ»: Ես մեյ խափ զի-զի դյուշմիշ էլա, ասի. «Ջանմ, ես իառրա ասեր եմ իմ քյոր, էսա էլ զիկ ասե՝ ախպեր: Էսօր ի՞նչխ կէլնի որ մենքյ մեյ դրա պսայվեր ենքյ, քյոր վ'ախպեր ի՞նչխ մեյ մեկէլու խեփ կպսայվեն»: Տառցա էսա ախչկան ասի. «Ախչի՛կ, մեյ դիր ես քյե ասեր եմ քյոր, փյու զիկ ասեր ես ախպեր, ասպածն էլ վեր մեր պենին շահադ ի էլե, էլ ես ի՞նչխ պսայվեմ վեր քյե. կուզես քյե իզին փամ, կնա քյո խոր փուն. չես ուզե՝ մնա մո զիկ, էն կավլով, որ մարթերայ առճև աքյարա իրիկ-կնիկ էլնենքյ, աման գյաղփիկ քյեոր վ'ախպեր: Տյու կիփես, էրկսից որն կաբյուլ կանես՝ էն արա»:

Ախչիկն էլ մեյ խաւր դյուշմիշ էլավ, ասայ. «Քյանի որ փյու զիկ ասեր ես քյոր, ես քյե ասեր եմ ախպեր, որ ասփված վեր քյո պենին շահադ ի, վեր իմ պենին էլ շահադ ի, ես չեմ էրթա իմ խոր փուն, թող քյո խաբարն էլնի. աքյարա, մարթերայ առճե ես փյու իրիկ-կնիկ, իսկ գյաղփիկ՝ քյոր վ'ախպեր»: Էն օրվնե չափյուկըմ ճյուր լցեր եմ, կախեր եմ վեր մեր յաթղին: Ասփծու խրամանքյով չափկից ճյուր չի կաթե. ընչի որ մեր յաթաղ սուրփ ի, մեր յաթաղ քյոր վ ախպոր յաթաղ ի: Մկա խեփ փյու պառկար մեչ մեր յաթղին, որ մեղավորցար բաշլայից չափկից ճյուր կաթիլ: Ես էսա քյառսուն փարի էլավ պսայվեր եմ, իմ կնիյն էլ կփիսնաս ի՞նչ կանդար խորոփ ի, բաժ-բոյ, աչկ-ունքյ, իսկի կալափ չկա: Ի՞նչխ մեյ կիշեր իմ միփ չի խարամե վեր իսօր: Տյու բիթուն-բիթուն խինգյ թախկա չկեր որ պառկար մեչ մեր յաթղին, քյո միփքյ խարամվավ հարբու: Իրիկուն էլ փաս դիր ասիր. քյուրիկ-քյուրիկ, ճյուր փյու խմեմ. մարթու միփկ իսկի խեփ ուր քյուրոչ կխարամ՞վի:

Ճքնավորն ի, ճաղցպնի էսա պապմութեն լսելուց սորա, մեյ խափ զինքյ ուր դյուշմիշ կէլնի, կասի. «Ջանըմ, աղորթ որ չուր էսօր ես համ զի եմ խապե, համդա ասփծուն: Սալամաթն էն ի, ես իմ գյլոխ քյաշեմ էրթամ աշխար, պսայվեմ, թե խոքիս կըռիաթի, թե մարմինս»:

Ճքնավորն ի, առափուն կէլնի վեր, մունջ պերան կխվփ, կշիփկվի դիխ աշխար:

Թող էսա ճքնավոր էրթա դիխ աշխար, ուր խամար կնիյ փփռի, մենքյ փառնանք դիխ մեր նախըրչին, խենքյ ինչ արայ, էլ դիր կնայ:

Էսա նախըրչին ի, ճքնավորի մոփեն որ էլավ կնայ, շափ կնայ, քիչ կնայ, խասավ էփա ջառփին: Տիսավ որ էփա ջառւր էլմ'էլ ուր թուր պռներ էր ծեռ, կայներ էր կարմնջի օրթեն:

Ասայ. - Պարին քյե, ախպեր:

Ջառփն ի, մեյ խափ իրիշկայ էսա մարթու իրես ճանչցավ, ասայ. - Վա՜յ ասփծու պարին, խազար պարով, փյու պարով էկար վեր իմ

աչիչ, վեր իմ գլխուն: Դե՛ ասա, խենքյ դո̈՞ր կնայիր, դո̈՞ր էկար, աստված տեսա՞ր, ի՞նչ ասաց, ի՞նչ էլավ:

Նախըրչին ի, կասի. - Վալա, ախպեր, համ տեսա, համ քյո խամարն էլ խառցուցի: Աստված ասաց, թե թող ջառտութեն թարկի, մեյ խատ սև փոստըմ կապի ուր քյամակ, պողպտե սոլըմ շինի խսյնի, մեյ խատ էլ թորված յոթ տարվան սև անթրոց պռնի ուր ծեռ, ինի աշխար ֆռալ, եվւ որ իտոր քյամկի փոստ սիվտըկավ, եփ որ պողպըտե սոլեր ծայվան, եփ որ էն յոթ տարվան սև անթրոց մեչ ուր ծեռաց կանչցավ, թազա ֆիլիզ իտուր, էն գյախ թող իմնա, որ արտրցեր ի, ուր խուգյուն փրկութեն կա:

Նախըրչին ի, էսա ջառտին բիթուն պան ասելուց սորա՝ կաց պարին կանի, կինի ուր ճանբախ կէրթա:

Էսա ջառտն ի, կտիսնա որ էսա նախըրչին զատայցավ կնաց խետ ուր պանին, ուր թուր կթալի գյետ կտանի, խալվներ կխանի մեյ խատ կմտնի գյետ կլոխկնա, կսերսփվի, կէրթա մեյ խատ սև փոստմ կառնի, կկապի քյամակ, կէրթա ջուխտմ պողպըտե սոլ կուտա շինել, կխայնի, կէրթա մեյ խատ էլ յոթ տարվան սև անթրոյմ կպռնի ծեռ, կինի աշխրե-աշխար ֆռալ:

Շատ կէրթա, քիչ կէրթա, կէրթա կխասնի մեյ խատ քյաղաքյ: Ըդիհ կինի, էն դիհ կինի, որ կիշրվան քյնելու տեղ չի կանա կընդնի: Ճար կկտրի, կէրթա գյերեզմնոց: Մեյ խատ պետ էրկեն խաչաքյարըմ կկընդնի, կպառկի էտա խաչաքյարի տակ, կքյնի: Կես կիշրվան թարա̈ֆ մեյ խատ բիրդան դըմփդըմփոցի ծեն կառնի: Կակխի, կէլնի կնըստի, կտիսնա որ ի՞նչ. մեյ խատ մարթըմ, պա̈խ-փետատ առե իկե, մեյ խատ թա̈զա̈ գյերեզմանըմ կքյակի:

Ջառտն ի, որ էսա պան կտիսնա, կէլնի կնստի, կասի. «Մեյ խատ ես տիսնամ պիտի խենքյ իտոնքյ վով են, էսա գյերեզման ինչի՞ կփորին»: Կտորմ էլ կաչկի, կտիսնա ոբ ի՞նչ. էտա մարթ գյերեզման փորեց, մեյ խատ թա̈զա̈ մեռելմ գյերեզմնից խանեց տյուս, պատանքյ ոտկերից ճղեց․ չո̈ւր սռտի վերեն, տա̈ռցավ ծեռ իտուր ուր խոնջան որ առցկեր, որ էտա մեռել պիտի պղծեր:

Ջա̈ռտն ի, որ էսա պան կտիսնա, արյուն կզանի ուր կաֆեն, ինքյ ուր մեյ խատ կմեզի, կասի, «Տո ջանմ, - կասի, - ես էսա կա̈նդա̈ր տարի մարթ սպաներ իմ, զա̈թի մեղավոր իմ, էլ նոր պիտի արտրանամ, իմ խոքյուն փրկութե՞ն պիտի էլնի էլ նոր, ես էսա մարթուն էլ պիտի սպանիմ. ջայընամ, ի՞նչ կէլնի կէլնի, էն առքավութեն զիկ լազմ չի»: Կասի, կառնի ուր սև անթրոց, կէրթա̈ դիխ էսա մարթ, կասի. - Ախպե՛ր, ախպե՛ր, էտա ինչ ի կանես:

Մեռել պղծողն ի, որ կըրիսնա ոբ չէ, էլ չկանա ուր յախեն ա̈զա̈տի էսա մարթու ծեռնեն, կասի. - Ախպե՛ր, վալա, քեզնից պախիմ, աստծուց ի՞նչխ պախիմ, ես տըսնեվութ տարեկան մեյ ջահելմ' ի, աչկ թալեցի էսա ախչկան, խորն ու մորն մոտեն ուզեցի, չտվեցին: Ախչկան գյաղտիկ

ասեցի՝ խետ զիկ տուր առ, մարթ չիմնա: Իմ խաբար չարայ: Ես էլ էմին արեցի վեր իմ խոր, ասեցի՝ ես որ կիցեր իմ որ տյու կմեռնես, ես գյերեզմնից էլիր ի բիլա քյե պիտի զյամ խանիմ պղծեմ: Կնայ էկավ էսա ախչիկ, ալա թազա խարս էր, մեռավ: Պիրիցին խորիցին, ես էլ իմ իմին պեղ անելու խամար, էկա էսա ջանդակ խանեցի, պիտի պղծեմ:

Ջառտն ի, որ էսա խաբար կլսի, կասի. - Տո շան որդի, քյո երւրյումն էլ էտա էր: Իսկի մեռել պղծելու երտյում կանի՞ն:

Էսա ասելուն էսա ջառտն ի, ուր ծեռայ անթրոյով մեյ խատ կզանի էսա մարթու գյլխու մեչ, կզյեծոյուցի, կտառնա փետատ գյետնից կառնի, կվերուցի կզանի մեչ գյլխուն, կճնճխի, կխապուցի, կթալի էնդիխ: Կտառնա էտա մեռըլին կկապի իրար, կպատնքյի, կտնի մեչ փոսին, խող կուտա վերեն: Կթողնի էտա գյերեզմնոց, կէլնի կէրթա մեյ խատ պատիմ տակ պառկի կքյնի:

Էսա ջառտն ի, առատուն կէլնի վեր, կտիսնա որ ի՞նչ. ուր պողպըտե սոլ ծւայվե, ուր ծեռայ էտա յոթ տարվան սև անթրոյ կանաչե, ուր վրի սև փոստ սիվտկե չանքյ պատեղան ծաղիկ դիա խորոտ ի սիվտկե:

Էսա ջառտն ի, որ էսա պաներ կտիսնա, դեմ կանի դեխ աղոթրան կչոքյի, ծեռքյեր կպարզի, կիրիշկա էրկինքյ, կասի. - Փառք քեզ, աստված, փառք քեզ աստված, մայյար մեռել պղծող քյե էլ դյուր չէր իգյե:

Ջառտն ի, էսա աղոթքյ անելույ սորա, էլավ վիր, ասայ. «Քյանի որ աստված իմ մեղքյերած ներեց, ես արտըրյա, պիտի էսա աշխըրից ծեռ քյաշեմ, էրթամ վանքյըմ կընդըղնեմ, մըտնեմ դա ճհիմ, չուր մեռնեմ»:

Թող էսա ջառտ էրթա ինի ուր խամար վանքյըմ կընդըղնելու իտիվ, մենքյ տառնանքյ դեխ նախըրչին:

Էսա նախըրչին ջառտից կայ պարե անելույ սորա, շատ կընայ, քիչ կընայ, աստված կիտի, խասավ մոտ ցորնի առտի տեր:

Ասայ. - Պարե քյե, ախպեր:

Ցորնի առտի տերն էր՝ խետ որ էսա նախըրչուն տեսավ՝ ճանչըցավ, ասայ. - Աստծու պարին, խազար պարով, վեր իմ աչիչ, վեր իմ գյըլխուն էկար, դե պատմի խենքյ դո՞ր կընայիր, ի՞նչ արիցիր, աստված տեսա՞ր թե չէ: Զիկ խամար էլ պամ խառոյուցի՞ր:

Նախըրչին ի, կնըստի վեր առտի թըմբան, կասի. - Ախպեր, ես կընայի ասպածն էլ կընդա, քյե խամար էլ խառոյուցի, ասայ, թե ինոր առտի օրթալաղ մեյ խատ ճոչ սիվտակ քարըմ կա, էն քյարի տակ յոթ գյուզյում ոսկի կա խորուկ, վարտերրի շոքյ որ կուտա վերեն, էտա գյուզյումներայ ժանգյն ի, որ կուտա էտա ցորեհյտերայ, որ ցորեյիտեր կչուրցուցի. թող էնա էն յոթ գյուզյում ոսկիքյ խանի, էլ ուր ցորեհյտերայ պան չէլնե, էլ թող նա ցանքյ անի, նա պան: Թող էտա յոթ գյուզյում ոսկիքյ տանի իա ուտի չիր ուր մեռնել:

Ցորնի տերն ի, որ էսա պան կլսի, նախըրչուն կասի. - Ախպե՛ր, էլի էրթանք էտա տարեն խանենքյ, տիսնանքյ ուլորթ ի, թե չէ:

Նախըրչին ի, կէլնի էտա մարթու խետ կէրթա՛ն էտա առտ կփորին, կփորին կտիսնան, որ աղորթ՝ յոթ գյուգյում ոսկի կա, ոսկիքյ կխանեն տյուս, էտա առտի տերն ի, կասի. - Ախպեր նախըրչի, մատամ որ քյո մարիֆաթովն էր որ կընդա՛ էսա ոսկիքյ, արե ախպոր պես կիսենքյ, կես՝ զիկ, կես՝ քյե:

Նախըրչին ի, կասի. - Չէ՛, ախպեր, զիկ լազմ չի, անուշ էլնի քյե, քյե խալալ ի, ֆա՛լա՛գյ զիկ ասայ թե, քյե որ կասի արե ոսկիքյ կիսինք, չկիսես: Ինոր խամար որ քյե կըսմա՛թ չկա էտա ոսկիհյտերայ մեչ, մատա՛մ որ զիկ կըսմաթ չկա էտա ոսկիհյտերայ մեչ՝ էլ առնեմ ի՞նչ անեմ:

Նախըրչին ի, կայ պա՛րհ՛վ կանի էսա առտի տիրոչ, կինի ուր ճամբա՛խ, կէրթա՛: Շատ կէրթա՛, քիչ կէրթա՛, վարիասլի, կխասնի ուր տուն: Կէրթա՛ տան կիրիշկա որ ի՞նչ. աղորթմանց ֆա՛լագյի ասածի պես՝ կնիյ կով կընդե, պերե կապե փագյախ, կնիյն՝ էլ ծանտր՝ տղով ի:

Քյանի մ'օր նախըրչին կմնա ուր տուն, կտիսնա որ կնիկ իտ ուրենց յաթաղ կվերուցի, կտիսնա որ էտա յաթղի տկանց էլմ'էլ խինգյ փարա՛ կուգյա տյուս, ալա՛ ուր կըսմաթ էլմ'էլ խինգյ փարա՛ յի, չէ էլի տաս փարա: Կէլնի ուր կնգյան կասի. - Կնի՛կ, էլի էսա աշխրից թողնենքյ, էրթա՛նքյ ուրիշ աշխարհըմ բոշ պա՛ն ի, էսա աշխար մեր կըսմաթ չա՛վլնա՛: Ինչ ինքյ, գյետ ըսկուն էլ պիտի մնանքյ. չանքյ իշու պոչ ի, նա՛ կէրկնանքյ նա՛ կկառճանանքյ:

Իրիկ կնիյ ի, կէլնեն, ուրենց էլա՛ծ-չէլա՛ծ թա՛րա՛-բա՛րա՛ կանեն, մեյ խատ լխեֆ քիչըմ պան-ման խետ քիչըմ խայցի կթալին վեր ուրենց կովուն՝ կինեն ճանբախ, կէրթա՛ն: Շատ կէրթան, քիչ կէրթան, կէրթան կխասնին մեյ խատ ավեր տեղըմ:

Իրիյն ի, կնգյան կասի. - Կնի՛կ, էսա կիշեր դո՞ր էրթանքյ, բարե է էսա կիշեր մնանքյ ըստեղ:

Կնիյն ի, կասի. - Աղեկ, թող քյո խաբարն էլնի. մնանք ըստեղ:

Նախըրչին ի, կով կքյաշի, կտանի մեչ էտա խա՛րա՛բին կկապի, ուրենքյ էլ կկծկվին էտա պատի տակ, կքյնին: Կես կիշերվա թա՛րա՛ֆ կնգյան ցավ կպռնի: Կմռա, կճռա, օցու պես կգյալրի, ամոթու ծեն չի կանա խանե: Բիրդա՛ն տըքյտըքյոցի ծեն կինի նախըրչու ականջ: Նախըրչին կէլնի վեր, կնգյան կխառոցուցի կասի. - Տո՛ կնիկ, ի՞նչ է էլի քյե, ըսկնա՛ տըքյտըքյոց դրեր իս ինե:

Կնիյն ի, կասի. - Ջա՛յնամ, ես կիտիմ ի՞նչ էլի ապա:

Մարթն ի, կասի. - Ասպած քյո տուն ավեր չանի, տյու էլ խո մեչ աշխրին մարթ չես: Զիկ առեցիր, պիրեցիր մտուցիր էսա խարաբեն: Ես ի՞նչ անիմ, մկա էսա նեղ տեղ ես ի՞նչխ անիմ, թե որ պամ կեր, թող առա՛ճ ասիր:

Կնիյն ի, կասի. - Մև զյա վերետ, ես շա՞տ կիտի, որ առաճուց ասի: Տյու զիկ պիրիցիր մտուցիր էսա տեղ, կտա՛ռնաս մունա՞թ կուգյաս: Իմ ցավ

պռներ ի: Նա կրակ կա, նա ճրաքյ կա, նա յաթաղ կա. էսա ի՞նչ սև էր էկավ վեր իմ կոփին: Թե փոթա, փղեմ պիրեյի, էն էլ էսա սև օրերն էլ տեսա, էսա նեղութեն, էսա չարչարանքյ քյաշելու պան չի:

Մարթն ի, կասի. - Կնի՛յ, մառուխ մ'անե, ասպած օղորմած ի, իտորից էլ կազատվիս, ի՞նչ էլավ քյե, տնաշեն, մայար տղի տեր էլնել կուլա՞յն ի:

Մարթն ի, կտիսնա ոտ կնգյան չարչարանքյ, էսա ցավ որ կքաշի, կէլնի կինի ըստեխ-էնտեխ, ցախ-մախ կժողվի, կպիրի էտա խարաբի մեչ կրակ կանի, որ կնգյան տայցուցի: Բիրդան որ կուգյա մտնի ներս՝ կտիսնա որ ներսանց ճժու ձեն կուգյա:

Նախըրչին ի, կտիսնա որ կնիկ ճիժ պիրից, կասի. - Փառք'եզ, աստված, վալա, իմ կնիկ տղեն ալիրեց, ազատվավ:

Կվազի մոտ կնիկ, կասի. - Կնիկ, կնիկ, ի՞նչխ իս, իշալա, աստծու խրամանքյով ազատվար:

Կնիյն ի, կասի. - Վալա, փառքյ աստծու մոտեն, ես ազատվա:

Նախըրչին ի, էլմ'էլ կինի ըսդիհ, էնդիհ, քյիչմ էլ ցախ-պան կժողվի, կպիրի, որ էտա կրակ ավելի շատացուցի, որ կնիյ չմսի: Կիրիշկա կտիսնա որ էտա խարաբի պատ մեյ խատ ցից կա, էտա ցիցն էլ կքյաշի, որ թալի վեր կրակին՝ վառի: Ծեռ կթալի, որ ցից քյաշի թե չէ՝ պատի մեռլեն կփոթնի, խըշալին էտա ցցի ծակից ոսկիքյ կլցվի տակ:

Մարթն ի համան կբաշլայի էտա ոսկիքյ մեյ դեհեն ժողվել, մեյ դեհեն կբոռա կնգյան կասի. - Կնիյ, փառքյ տու աստծուն, մեր ճժու խետ մեր կըսմաթն էլ էկավ խաասավ խետ:

Նախըրչին ի համան էտա ոսկիքյ կժողվի, կլցի մեչ չվլին, մեյ կտոր...*

* Հեքիաթը մնում է անավարտ, թեև ըստ էության բոլոր գործողություններն ավարտված են (Ծ.Կ.)